ПАЛАЖЭННЕ
аб правядзенні конкурсаў абласнога этапу рэспубліканскай акцыі «Я гэты край Радзімаю заву»

1. Агульныя палажэнні

1.1. У адпаведнасці з Планам работы Міністэрства адукацыі Рэспублікі Беларусь на 2024 год, планам мерапрыемстваў па рэалізацыі Праграмы бесперапыннага выхавання дзяцей і моладзі на 2021 – 2025 гг. З мэтай удасканалення дзейнасці ўстаноў адукацыі па патрыятычным выхаванні дзяцей і навучэнскай моладзі праз актыўнае ўключэнне іх ва ўсебаковае вывучэнне гісторыка-культурнай і прыроднай спадчыны малой радзімы, сваёй сям’і і роду ў 2025 годзе ў рамках абласнога этапу рэспубліканскай акцыі «Я гэты край Радзімаю заву» (далей – Акцыя) праводзяцца рэспубліканскія конкурсы (далей – конкурсы):

«Мой род, мая сям’я»;

«Па старонках Дзённіка вандроўніка».

1.2. Арганізатарам абласнога этапу Акцыі з’яўляецца галоўнае ўпраўленне па адукацыі Мінскага аблвыканкама. Арганізацыйнае і метадычнае забеспячэнне ажыццяўляецца дзяржаўнай установай адукацыі «Мінскі абласны інстытут развіцця адукацыі».

1.3. Мерапрыемствы Акцыі праводзяцца ў чатыры этапы з вызначэннем пераможцаў і прызёраў:

першы этап (адборачны) – ва ўстановах адукацыі, у тым ліку ва ўстановах адукацыі абласнога падпарадкавання;

другі этап (адборачны) – раённы, гарадскі (г. Жодзіна);

трэці этап (адборачны) – абласны. На дадзеным этапе могуць прымаць удзел установы адукацыі абласнога падпарадкавання.

1.4. Для правядзення мерапрыемстваў Акцыі на кожном этапе ствараюцца арганізацыйныя камітэты (далей – аргкамітэты).

Аргкамітэт кожнага этапу:

забяспечвае арганізацыйнае і метадычнае суправаджэнне конкурсаў Акцыі;

даводзіць інфармацыю аб конкурсах Акцыі да ведама ўстаноў адукацыі;

вызначае месца і канкрэтныя даты правядзення адпаведнага этапу конкурсаў Акцыі, якія прадугледжваюць вызначэнне пераможцаў і прызёраў;

ажыццяўляе персанальны падбор складу журы конкурсаў Акцыі і зацвярджае яго ва ўстаноўленым парадку;

аналізуе і абагульняе вынікі конкурсаў Акцыі;

асвятляе ход падрыхтоўкі, правядзення і вынікі конкурсаў Акцыі ў сродках масавай інфармацыі.

У склад аргкамітэтаў могуць уваходзіць прадстаўнікі зацікаўленых дзяржаўных органаў і арганізацый, грамадскіх аб’яднанняў, устаноў адукацыі, сродкаў масавай інфармацыі, прадстаўнікі органаў самакіравання ўстаноў адукацыі і інш.

1.5. Для падвядзення вынікаў конкурсаў Акцыі на кожным этапе аргкамітэтам ствараецца журы, якое:

праводзіць ацэнку работ (у завочнай і вочнай (пры неабходнасці) формах);

вызначае пераможцаў і прызёраў адпаведных этапаў конкурсаў Акцыі;

прадстаўляе выніковыя пратаколы конкурсаў Акцыі ў адпаведныя аргкамітэты.

1.6. Удзельнікі конкурсаў Акцыі – асобныя навучэнцы, калектывы навучэнцаў устаноў агульнай сярэдняй адукацыі, сярэдняй спецыяльнай адукацыі, дадатковай адукацыі дзяцей і моладзі.

2. Асаблівасці правядзення конкурсаў Акцыі

2.1. Абласны этап рэспубліканскага конкурсу «Мой род, мая сям’я»

2.1.1. Абласны этап рэспубліканскага конкурсу «Мой род, мая сям’я» (далей – конкурс) праводзіцца з лютага па верасень 2025 года.

2.1.2. Конкурс праводзіцца ў мэтах духоўнага ўзбагачэння навучэнцаў праз пераемную сувязь пакаленняў і фарміравання асэнсаванага разумення імі непарыўнай сувязі гісторыі сям’і з гісторыяй сваёй краіны

2.1.3. Асноўнымі задачамі конкурсу з’яўляюцца:

садзейнічанне асэнсаванню навучэнцамі сямейных каштоўнасных арыенціраў, фарміраванне ў іх патрэбы да самаадукацыі і самавыхавання;

далучэнне моладзі да пошукавай дзейнасці, накіраванай на даследаванне ўласных радаводаў;

прывіццё даследчых навыкаў, пашырэнне і паглыбленне інтэлектуальных і пазнавальных магчымасцей навучэнцаў;

пашырэнне гісторыка-радаводнага кругагляду;

умацаванне сямейных сувязяў;

прывіццё пачуцця гонару, павагі і любові да сваёй сям’і, свайго роду;

вывучэнне, перайманне і адраджэнне сямейных традыцый;

даследаванне сямейных рэліквій.

2.1.4. Парадак правядзення конкурсу

У конкурсе прымаюць удзел навучэнцы адпаведна п. 1.6 у дзвюх катэгорыях: да 14 гадоў, 14 і болей.

2.1.5. Удзельнікі конкурсу даследуюць гісторыю сваёй сям’і (роду), генэзіс свайго прозвішча; знаёмяцца з сямейнымі рэліквіямі, звычаямі і традыцыямі; здабываюць, аналізуюць, сістэматызуюць і абагульняюць матэрыялы розных інфармацыйных крыніц, ствараюць уласны радавод з генеалагічным дасье на прадстаўнікоў роду, працуюць над стварэннем карты-схемы рассялення прадстаўнікоў роду.

2.1.6. На конкурс прадстаўляецца конкурсная работа, якая ўключае:

уласны радавод (генеалагічнае дрэва, табліца і г.д.), дзе з максімальнай паўнатой фіксуюцца ўсе прадстаўнікі роду (імя і прозвішча, гады жыцця, месца нараджэння, ступень роднасці (маці, бацька, сястра…), не меней чацвёртага калена (да прадзедаў);

генеалагічнае дасье на кожнага прадстаўніка роду, куды ўваходзіць яго біяграфія з выпіскамі з пісьмовых крыніц, тэкстамі ўспамінаў, фотаздымкамі, дакументамі, якія пацвярджаюць факты біяграфіі і г.д.;

матэрыял па гісторыі сям'і (роду), дзе ў храналагічнай паслядоўнасці прадстаўлена апісанне жыццядзейнасці сваякоў, а таксама важных для сям'і (роду) падзей;

матэрыял з апісаннем захаваных сямейных рэліквій (з іх фотавыявай), сямейных звычаяў, традыцый, паданняў, легенд (пры наяўнасці);

матэрыял антрапанімічных даследаванняў сям'і, роду (паходжанне імёнаў, прозвішчаў, мянушак);

карту-схему з адлюстраваннем геаграфіі рассялення прадстаўнікоў роду.

На конкурс прадстаўляюцца матэрыялы ў друкаваным і электронным выглядзе.

2.1.7. Асноўныя крытэрыі ацэнкі конкурсных матэрыялаў:

адпаведнасць патрабаванням п. 2.1.6.;

змястоўнасць матэрыялу, інфармацыйная напоўненасць;

аналітычны падыход;

храналалагічная паслядоўнасць;

культура мовы;

творчы падыход у афармленні.

2.1.8. Для ўдзелу ў абласным этапе рэспубліканскага конкурсу да 15.08.2025 у абласны аргкамітэт дасылаецца заяўка (дадатак 1) і конкурсныя матэрыялы пераможцаў раённага этапу (не больш за 3 работ у кожнай катэгорыі): у друкаваным выглядзе на адрас: 1-ы Веласіпедны завулак, 8, каб 410, (аддзел суправаджэння патрыятычнага і экалагічнага выхавання для Дубаневіч Д.А.) і на электронны адрас: cvir@moiro.by. Тэлефон для даведак: 8 017 270 57 27.

2.2. Абласны этап рэспубліканскага конкурсу «Па старонках Дзённіка вандроўніка» (далей – конкурс) праводзіцца з лютага па лістапад 2025 года.

2.2.1. Асноўныя мэта і задачы конкурсу

Конкурс праводзіцца з мэтай фарміравання патрыятычных пачуццяў у навучэнцаў праз іх далучэнне да актыўнай турысцка-экскурсійнай дзейнасці.

Асноўнымі задачамі конкурсу з'яўляюцца:

удасканаленне сістэмы турысцка-экскурсійнай работы ва ўстановах адукацыі, развіццё адукацыйнага турызму;

пашырэнне ведаў навучэнцаў аб гістарычнай, культурнай і прыроднай спадчыне роднага краю;

развіццё пазнавальнай дзейнасці навучэнцаў і іх творчых здольнасцей.

2.2.2. Парадак правядзення конкурсу

У конкурсе прымаюць удзел навучэнцы агульнай сярэдняй адукацыі ў дзвюх катэгорыях: 1–4 класы, 5–11 класы.

Навучэнцы індывідуальна (у суправаджэнні законных прадстаўнікоў непаўналетняга) або ў складзе экскурсійных груп удзельнічаюць у экскурсіях/паходах, запаўняюць Дзённік вандроўніка (далей – Дзённік), у якім фіксуюць наведаныя аб'екты гісторыка-культурнай і прыроднай спадчыны нашай краіны.

Дзённік запаўняецца ў адпаведнасці з рэкамендацыямі, якія размешчаны на сайце Рэспубліканскага цэнтра (https://rcek.by/Турысцка-экскурсійная работа).

2.2.3. Конкурсная работа складаецца з Дзённіка і творчай работы «З алоўкам у вандроўку».

Пры ацэнцы Дзённіка ўлічваецца наяўнасць наступных паказчыкаў:

колькасць экскурсій/паходаў, у якіх прынялі ўдзел навучэнцы (ад 2 да 5, у залежнасці ад узросту);

паўната запаўнення табліц (па экскурсіях/паходах, якія здзейснілі навучэнцы);

выкананыя заданні (для навучэнцаў II і III ступеняў адукацыі, якія размешчаны ў канцы Дзённіка);

адзнакі (абавязкова) аб наведванні экскурсійных аб'ектаў у адпаведнасці з рэкамендацыямі;

фотаздымкі або qr-коды са спасылкай на фотаздымкі (фотаздымкі павінны быць зроблены на фоне аб'ектаў маршруту і мець подпіс: дата, назва аб'ектаў, месца знаходжання);

запіс, які зроблены падчас ці пасля экскурсіі/паходу (разварот Дзённіка «Для заметок/Мои впечатления»).

Таксама будзе ацэньвацца творчае афармленне, акуратнасць запаўнення Дзённіка, культура мовы. Пры творчым падыходзе да афармлення Дзённіка абавязкова павінен быць варыянт яго зацверджанага макета.

Творчая работа «З алоўкам у вандроўку» (далей – творчая работа) – гэта матэрыял інфармацыйна-публіцыстычнага жанру ў выглядзе нататкі адной з экскурсіі/паходу: аповед аб падзеях, уражаннях, назіраннях, сустрэчах з цікавымі людзьмі.

Матэрыял павінен змяшчаць: завязку (пачатак падзеі), развіццё дзеянняў (апісанне канкрэтных дзеянняў, якія адбыліся падчас экскурсіі/паходу), кульмінацыю (найбольш цікавы, яркі момант

у экскурсіі/паходзе), развязку (уражанні, якія засталіся пасля экскурсіі/паходу).

На конкурс падаецца творчая работа напісаная ад рукі ўдзельнікам конкурсу.

2.2.4. Асноўныя крытэрыі ацэнкі конкурсных матэрыялаў:

адпаведнасць патрабаванням да конкурснага матэрыялу;

змястоўнасць (паўната раскрыцця, арыгінальнасць задумы);

аўтарскае прадстаўленне работы (самастойныя і абгрунтаваныя меркаванні, адпаведнасць зместу ўзросту аўтара);

адпаведнасць жанру (нататкі);

культура мовы;

творчае афармленне.

Вынікі конкурсу падводзяцца па суме балаў ацэнкі Дзённіка і творчай работы.

2.2.5. Для ўдзелу ў абласным этапе рэспубліканскага конкурсу да 15.11.2025 у абласны аргкамітэт дасылаецца заяўка (дадатак 1) і конкурсныя матэрыялы пераможцаў раённага этапу (не больш за 3 работ у кожнай катэгорыі): у друкаваным выглядзе на адрас: 1-ы Веласіпедны завулак, 8, каб 410, (аддзел суправаджэння патрыятычнага і экалагічнага выхавання для Дубаневіч Д.А.) і на электронны адрас: cvir@moiro.by. Тэлефон для даведак: 8 017 270 57 27.

3. Конкурсныя работы павінны абавязкова мець тытульную старонку з пазначэннем поўнай назвы ўстановы адукацыі (без скарачэнняў), раёна, вобласці, назвы конкурсу і тэмы працы, інфармацыі аб аўтару работы (прозвішча, імя, імя па бацьку, клас/аб'яднанне па інтарэсах/група навучання) і аб кіраўніку/кіраўніках (прозвішча, імя, імя па бацьку (без скарачэнняў), пасада), а таксама нумары кантактных тэлефонаў. Да матэрыялу, напісанага на рускай мове, неабходна ўключаць тытульную старонку на беларускай мове (дадатак 2).

4. Аўтары, удзельнікі конкурсаў, даюць згоду арганізатарам адпаведных этапаў правядзення конкурсаў на публікацыю сваіх работ у друкаваных і (ці) электронных выданнях, публічную дэманстрацыю на сайтах арганізатараў, некамерцыйнае выкарыстанне матэрыялаў з мэтай папулярызацыі Акцыі (з захаваннем аўтарскіх правоў), а таксама згоду на праўку і скарачэнні (пры неабходнасці) тэкставых матэрыялаў з захаваннем аўтарскай пазіцыі.

Матэрыялы, якія паступілі на конкурсы, не вяртаюцца аўтарам.

5. Падвядзенне вынікаў конкурсаў Акцыі

Пераможцы і прызёры конкурсаў Акцыі вызначаюцца ў кожнай намінацыі і ўзроставай катэгорыі згодна з парадкам правядзення адпаведнага мерапрыемства.

Пры падвядзенні вынікаў конкурсаў Акцыі пры роўнай колькасці

балаў на падставе рашэння журы можа ўсталёўвацца адпаведная колькасць прызавых месцаў (першае, другое, трэцяе).

Пераможцы і прызёры заключнага этапу конкурсаў Акцыі ўзнагароджваюцца дыпломамі I, II, III ступені галоўнага ўпраўлення па адукацыі Мінаблвыканкама.

6. Фінансаванне конкурсаў Акцыі ажыццяўляецца ва ўстаноўленым парадку за кошт сродкаў мясцовага бюджэту, якія выдзяляюцца на цэнтралізаваныя мерапрыемствы ў галіне адукацыі, і іншых крыніц, не забароненых заканадаўствам Рэспублікі Беларусь.

Камандзіровачныя выдаткі педагогам і праезд удзельнікаў мерапрыемстваў заключнага этапу адпаведнага мерапыемства Акцыі ажыццяўляецца за кошт накіроўваючай арганізацыі.

Дадатак 1

ЗАЯЎКА
на ўдзел у абласным этапе рэспубліканскай акцыі
«Я гэты край Радзімаю заву»
________________________конкурса
______________________ раёна (г. Жодзіна)

№ п/п	Намінацыя	Назва работы	Ф.І.П. удзельніка (цалкам), узрост, клас, аб’яднанне па інтарэсах	Ф.І.П. кіраўніка (цалкам), пасада, тэлефон	Назва ўстановы адукацыі (цалкам)	Адрас установы адукацыі

Начальнік упраўлення (аддзела) па адукацыі, спорце і турызме рай(гар)выканкама

(Дырэктар установы адукацыі абласнога падпарадкавання) Ф.І.П.

Дадатак 2

Галоўнае ўпраўленне па адукацыі Мінскага аблвыканкама

Упраўленне па адукацыі, спорце і турызме _____райвыканкама

Дзяржаўная ўстанова адукацыі «_______________________»

РЭСПУБЛІКАНСКАЯ АКЦЫЯ
«Я ГЭТЫ КРАЙ РАДЗІМАЮ ЗАВУ»
______________________КОНКУРС (НАЗВА)

НАМІНАЦЫЯ____

НАЗВА РАБОТЫ__________

**Прозвішча, імя, імя па бацьку
аўтара,
узрост, клас,
назва аб'яднання па інтарэсах**

**Прозвішча, імя, імя па бацьку
кіраўніка работы, пасада**

**Паштовы адрас
установы адукацыі,
кантактны тэлефон**

Месца 2025